

1

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Ruta dels Indians de Torredembarra Ruta de los Indianos de Torredembarra Torredembarra's Indianos route

Principals destinacions dels indians Torrencs

Principales destinaciones de los indianos de Torredembarra
Torredembarra's Indianos main destinations

| CAT

Com en altres viles costaneres de Catalunya, a Torredembarra hi trobarem una rica herència del passat indià. Van ser molts els torrencs que van anar a buscar un futur millor a l'altra banda de l'Atlàntic. L'acabament de la Guerra de Successió (1700-1714) va tenir una conseqüència indirecta per a la vila que va acabar convertint-la en una població oberta al comerç. Les noves autoritats borbòniques van sostreure el dret d'entrada de mercaderies a la duana marítima de Tarragona i el van concedir en exclusiva a Torredembarra. La localitat va atraure a partir de llavors comerciants d'altres localitats del Camp de Tarragona i també d'Itàlia. Però també un gran nombre de torrencs, fins llavors pagesos o mariners, van dedicar-se al comerç marítim.

El 1771 el port de Tarragona va recuperar el dret d'entrada. Set anys després, el rei Carles III va promulgar el Decret de Lliure Comerç i va començar l'emigració catalana cap a Amèrica. En el llibre parroquial de 1786 trobem que aquell any hi havia 125 torrencs a Amèrica. Els experts apunten que hi van anar bastants més. Algunes fonts apunten a 500. Fins a mitjan XIX van ser molts els torrencs que van viatjar a l'altra banda de l'Atlàntic.

Les principals cases relacionades amb el món indià que podreu trobar al carrer d'Antoni Roig són: la casa pairal dels Casas, Ca l'Huguet, la casa natal d'Antoni Roig, Cal Gallart, Cal Panxo, Cal Tarragoní, Cal Siesa i Cal Ventura Marxant.

| ESP

Como en otros pueblos costeros de Catalunya, en Torredembarra encontramos una rica herencia del pasado indiano. Mucha gente de Torredembarra cruzó al otro lado del Atlántico en busca de un futuro mejor. El final de la Guerra de Sucesión (1700-1714) tuvo una consecuencia indirecta para la villa, que terminó convirtiéndose en una población abierta al comercio. Las nuevas autoridades borbónicas sustrajeron el derecho de entrada de mercancías a la aduana marítima de Tarragona y lo concedieron en exclusiva a Torredembarra. La localidad atrajo a partir de aquel momento comerciantes de otras localidades del Camp de Tarragona y también de Italia. Pero también un buen número de personas de Torredembarra, hasta entonces agricultores o mariners, se dedicaron al comercio marítimo.

En 1771, el puerto de Tarragona recuperó el derecho de entrada. Siete años más tarde, el rey Carlos III promulgó del Decreto de Libre Comercio y empezó la emigración catalana hacia América. En el libro parroquial de 1786 vemos cómo aquel año había 125 personas procedentes de Torredembarra en América. Los expertos apuntan a que fueron hacia allá bastantes más. Algunas fuentes calculan unos 500. Hasta mediados del siglo XIX, fueron muchas las personas de Torredembarra que viajaron al otro lado del Atlántico.

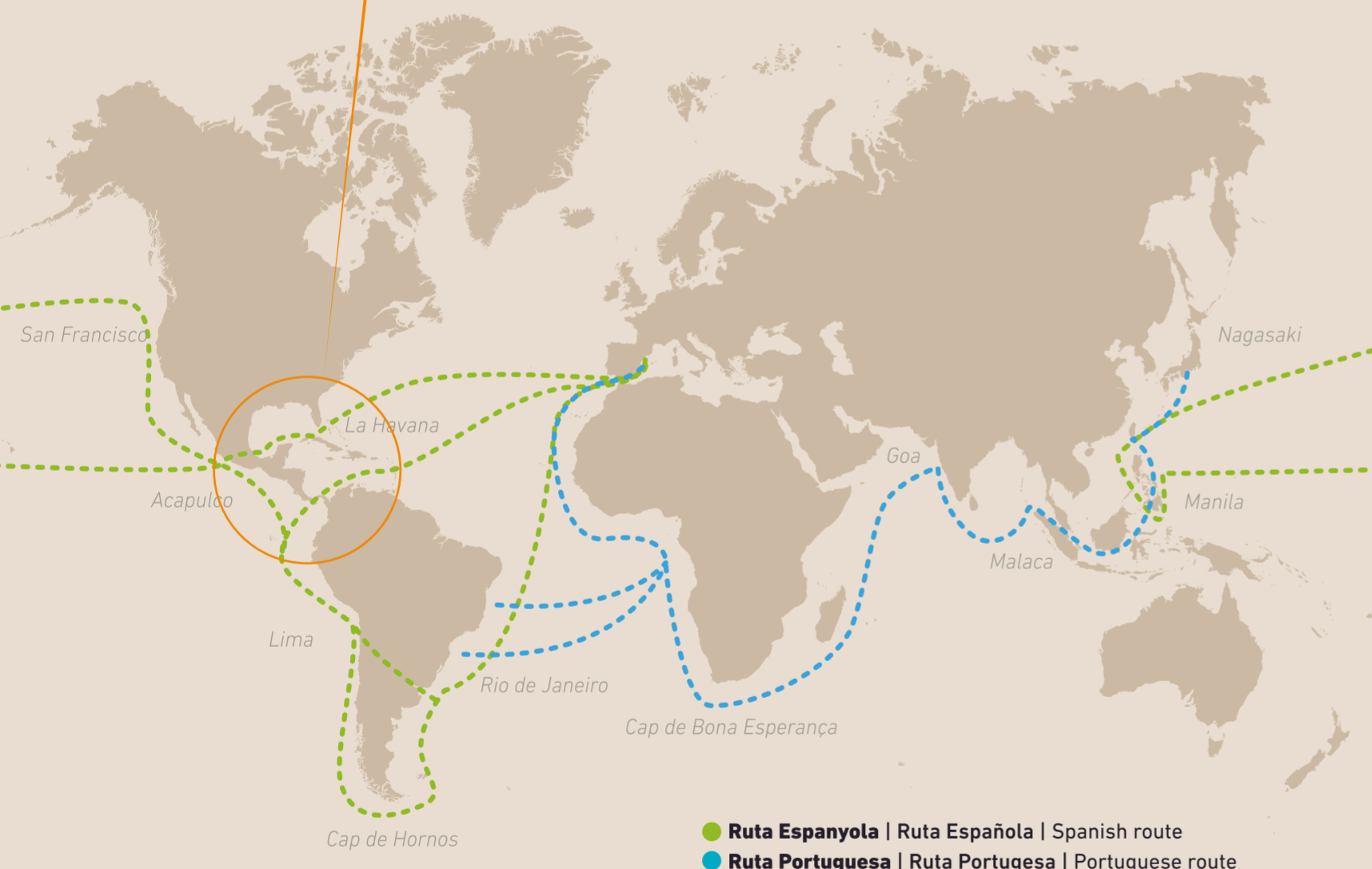
Las principales casas relacionadas con el mundo indiano que se pueden encontrar en la calle de Antoni Roig son: la casa solariega de los Casas, Ca l'Huguet, la casa natal de Antoni Roig, Cal Gallart, Cal Panxo, Cal Tarragoní, Cal Siesa y Cal Ventura Marxant («cal» en catalán, es la contracción de «casa de»).

| ENG

«Indiano»: someone who comes back after having made his fortune in America. As in other coastal villages of Catalonia, in Torredembarra we can find a rich inheritance of the Indiano past. There were many people from Torredembarra who crossed the Atlantic Ocean in search of a better future. The end of the War of Spanish Succession (1700-1714) had an indirect consequence for the village, that ended up becoming a population open to trade. The new Bourbon authorities took away the right of entry of goods to the maritime Customs of Tarragona and conferred the exclusive right to Torredembarra. The village, from that moment, attracted traders from other villages in the Camp of Tarragona and also from Italy. A good number of people from Torredembarra, up to that time farmers or sailors, devoted to the maritime trade too.

In 1771, the port of Tarragona recovered the right of entry. Seven years later, King Carlos III enacted the Decree of Free Trade and began the Catalan emigration to America. In the parish book of 1786, we can check that there were 125 people from Torredembarra in America that same year. Experts suggest that there were quite a lot more. Some sources calculate about 500 people. Until the mid-19th century, there were many people of the village who went just across the Atlantic Ocean.

The main houses related to the Indiano world that we can find in Antoni Roig St. are: the ancestral house of Casas family, Ca l'Huguet, the natal house of Antoni Roig, Cal Gallart, Cal Panxo, Cal Tarragoní, Cal Siesa and Cal Ventura Marxant («cal», in Catalan, means «house of»).

LLEGGENDA | LEYENDA | LEGEND

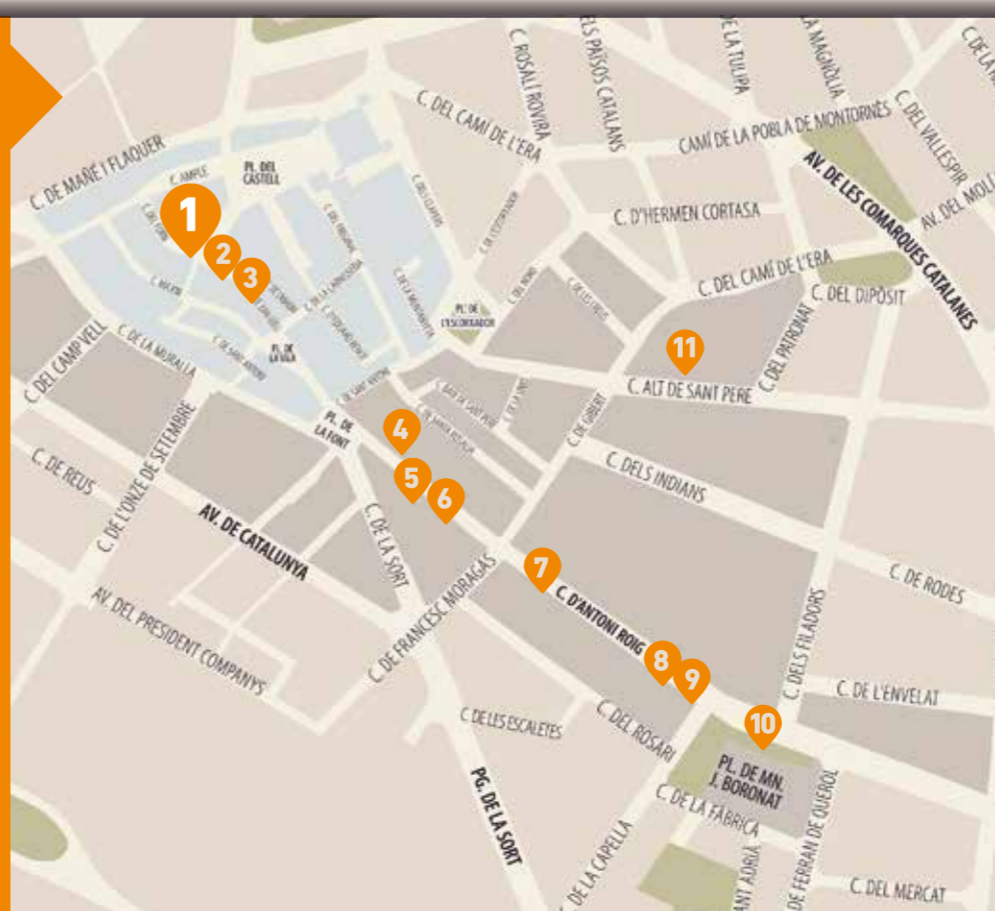
A 1890: Vaixells mercants fondejats abans d'iniciar la travessa
Barcos mercantes fondeados antes de iniciar la travesía
Merchant ships at anchor before the journey
Editor Hermenegildo Miralles | Col·lecció Panorama Nacional. Col. Pere Pont

INDIANS

■ Nucli antic medieval
Núcleo antiguo medieval
Medieval Old Town

■ Eixample s. XVIII
Ensanche s. XVIII
18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
- INDIANS
- BAIX A MAR I CLARA
- PASSEIG - ELS MUNTÉS

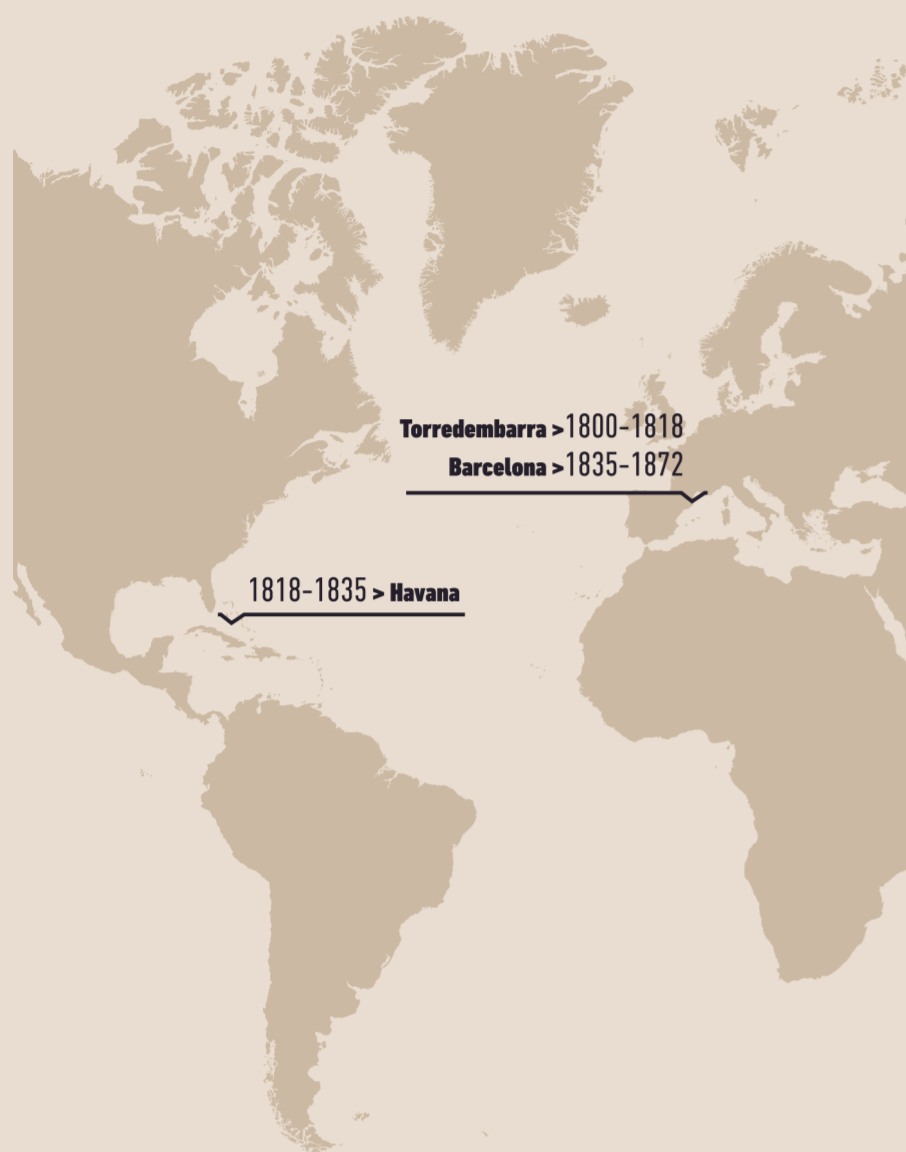
3

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Casa natal de Joan Güell

Casa natal de Joan Güell

Natal House of Joan Güell

| CAT

Joan Güell i Ferrer va néixer el 1800 i, de ben jove, el 1809, s'inicià en el negoci del seu pare, el comerciant Pau Güell i Roig, emigrat a la República Dominicana. Però molt aviat va tornar a Catalunya, amb la finalitat de fer estudis de pilot a l'Escola de Nàutica de Barcelona. En morir el seu pare, arruïnat, es traslladà a Cuba el 1818, on residí més de quinze anys. A partir de 1821 es dedicà de ple a l'activitat empresarial: va arribar a monopolitzar pràcticament el comerç de les mercaderies que arribaven al port de l'Havana i s'enriquí. Entre els negocis de Güell hi havia el de la compra i venda d'esclaus.

El 1835 va tornar de nou a Barcelona amb una fortuna considerable, que reinvertí, i esdevingué cap d'una important dinastia d'industrials i financers. El 1840 va fundar la fàbrica de filats El Vapor Vell de Sants, dedicada a la fabricació de pana i teixits de cotó i el 1855 va crear la Maquinista Terrestre i Marítima. Figura entre els fundadors de l'Institut Industrial de Catalunya i entre els del Foment de la Producció Nacional. Fou capdavanter de la política proteccionista que propugnava la nova burgesia industrial catalana davant el govern de Madrid i, a més, regidor de Barcelona i dues vegades diputat per Barcelona a les Corts de Madrid i, més tard, senador. Va morir el 1872. El seu retrat penja de la Galeria de Catalans Il·lustres de l'Ajuntament de Barcelona, igual que el de Joan Mañé i Flaquer, que va néixer a la casa del costat.

| ESP

Joan Güell i Ferrer nació en 1800 y, aún pequeño, en 1809, se inició en el negocio de su padre, el comerciante Pau Güell i Roig, emigrado a la República Dominicana. Pronto regresó a Catalunya, con la finalidad de estudiar para piloto en la Escuela Náutica de Barcelona. A la muerte de su padre, arruinado, en 1818 se trasladó a Cuba, donde residió más de quince años. A partir de 1821, se dedicó plenamente a la actividad empresarial: llegó prácticamente a monopolizar el comercio de las mercancías que llegaban al puerto de la Habana, con lo que se enriqueció. Entre los negocios de los Güell, había el de la compra y venta de esclavos.

En 1835 regresó a Barcelona con una fortuna considerable, que reinvertió, y se convirtió en jefe de una importante dinastía de industriales y hombres de negocios. En 1840 fundó la fábrica textil «El Vapor Vell» de Sants, dedicada a la fabricación de pana y tejidos de algodón, y en 1855 creó la Maquinista Terrestre y Marítima. Figura entre los fundadores del Instituto Industrial de Catalunya y entre los del Fomento de la Producción Nacional. Abanderó la política proteccionista que propugnaba la nueva burguesía industrial catalana ante el gobierno de Madrid y, además de concejal de Barcelona, fue dos veces diputado por Barcelona en las Cortes de Madrid y, más adelante, senador. Murió en 1872. Su retrato cuelga en la Galería de Catalanes Ilustres del Ayuntamiento de Barcelona, al igual que el de Joan Mañé i Flaquer, que nació en la casa vecina.

| ENG

Joan Güell i Ferrer was born in 1800 and, while yet a child, in 1809, began to work in the business of his father, the trader Pau Güell i Roig, who migrated to the Dominican Republic. He came back soon to Catalonia, with the purpose to study for a pilot in the Nautical School of Barcelona. To the death of his father, who was ruined, in 1818 moved to Cuba, where he resided for over fifteen years. Since 1821, he fully devoted to the business activity: he practically arrived to monopolize the trade of the commodities that arrived at the port of La Habana, with what he prospered. Among the businesses of the Güell family, there was the one of buying and selling slaves.

In 1835 he came back to Barcelona with a considerable fortune, which he reinvested, and became the head of an important dynasty of industrialists and men of businesses. In 1840 he founded in Sants (Barcelona) the textile factory «El Vapor Vell», devoted to the manufacture of corduroy and fabrics of cotton, and in 1855 he created La Maquinista Terrestre y Marítima. He appears the founders of the Industrial Institute of Catalonia and the ones of Development of National Production. It championed the protectionist politics advocated by the new industrial Catalan bourgeoisie before the government of Madrid; in addition to town councilor of Barcelona, he was a member of the Parliament in Madrid in the representation of Barcelona twice, and he was even senator in Madrid. He died in 1872. His portrait hangs in the Gallery of Illustrate Catalans of the City council of Barcelona, as the one of Joan Mañé i Flaquer, who was born in the neighboring house.

LLEGENDA | LEYENDA | LEGEND

A 1860: Joan Güell, Joan Güell, Joan Güell. Desconegut | Arxiu Fototeca.cat

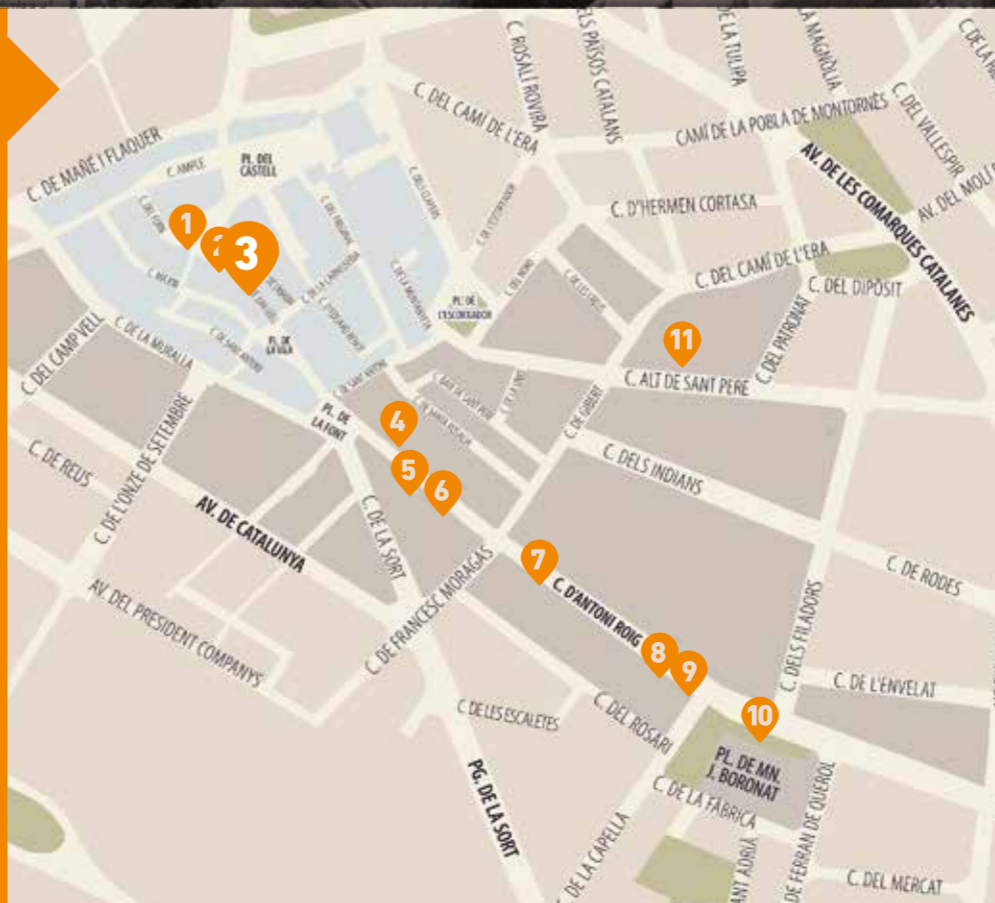
B 1882: Maquinista Terrestre Marítima, Maquinista Terrestre Marítima, Maquinista Terrestre Marítima. Gravats d'Antoni Castelucho i J. Nicolau | Arxiu Fototeca.cat

C 1840: Fàbrica Vapor Vell, Fàbrica «Vapor Vell», «Vapor Vell» Factory. J.M. Escalona | Arxiu Municipal del Desitricte de Sants-Montjuïc

INDIANS

- Nucli antic medieval: Núcleo antiguo medieval, Medieval Old Town
- Eixample s. XVIII: Ensanche s. XVIII, 18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
- INDIANS
- BAIXA MAR I CLARA
- PASSEIG - ELS MUNTS

2

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Casa natal de Joan Mañé i Flaquer

Casa natal de Joan Mañé i Flaquer

Natal House of Joan Mañé i Flaquer

Exemplars del diari de Barcelona

Ejemplares del Diario de Barcelona

Copies of «Diari de Barcelona» newspaper

| CAT

Joan Mañé i Flaquer va néixer en aquesta casa l'any 1823, fill d'un comerciant de gra natural d'Altafulla, que havia estat uns anys a l'Argentina i després s'havia establert a Torredembarra. Quan el jove Joan tenia 13 anys, el seu pare, d'idees liberals, va traslladar el negoci familiar a Tarragona com a conseqüència de la Primera Guerra Carlina, buscant més seguretat. Als vint anys, Mañé i Flaquer va marxar a Barcelona, on va iniciar una prolífica carrera en el món del periodisme que el va portar a col·laborar amb diversos mitjans.

El 1847 va entrar al Diario de Barcelona on va exercir de crític teatral, convertint-se amb el temps en home de confiança del propietari, Antoni Brusi i Ferrer, que el va nomenar director el juliol del 1865, un càrrec que va mantenir fins a la seva mort, el 1901. Joan Maragall fou secretari de Mañé i Flaquer durant anys. També va ser catedràtic de la universitat i director de l'Institut Barcelonès. Les seves obres més importants són: "La revolució de 1868 juzgada por sus autores" (1876), "La paz y los fueros" (1876) i "El oasis: viaje al país de los fueros (Provincias Vascongadas y Navarra)" (1876-80).

A Torredembarra hi va retornar alguns cops, com ho testimonien les cròniques de la festa major de Santa Rosalia que va escriure el 1852 i 1853. El seu retrat penja de la Galeria de Catalanes Il·lustres de l'Ajuntament de Barcelona, igual que el de Joan Güell, que va néixer a la casa del costat.

| ESP

Joan Mañé i Flaquer nació en esta casa en el año 1823, hijo de un comerciante de grano natural de Altafulla, que residió unos años en Argentina y posteriormente se estableció en Torredembarra. Cuando el joven Joan tenía 13 años, su padre, de ideas liberales, trasladó el negocio familiar a Tarragona como consecuencia de la Primera Guerra Carlina, buscando más seguridad. A los veinte años, Mañé i Flaquer se fue a Barcelona, donde inició una prolífica carrera en el mundo del periodismo, que lo llevó a colaborar en diferentes medios.

En 1847 entró en el Diario de Barcelona, donde ejerció de crítico teatral, convirtiéndose en el hombre de confianza del propietario, Antoni Brusi i Ferrer, quien lo nombró director en julio de 1865, un cargo que conservó hasta su muerte, en 1901. Tuvo a Joan Maragall de secretario durante años. También fue catedrático de la universidad y director del Instituto Barcelonés. Sus obras más importantes son: "La revolución de 1868 juzgada por sus autores" (1876), "La paz y los fueros" (1876) y "El oasis: viaje al país de los fueros (Provincias Vascongadas y Navarra)" (1876-1880).

Regresó varias veces a Torredembarra, como lo atestiguan sus crónicas de la fiesta mayor de Santa Rosalía, que escribió en 1852 y 1853. Su retrato cuelga de la Galería de Catalanes Ilustres del Ayuntamiento de Barcelona, al igual que el de Joan Güell, que nació en la casa vecina.

| ENG

Joan Mañé i Flaquer was born in this house in the year 1823, son of a trader of natural grain from Altafulla, who resided for some years in Argentina and later established in Torredembarra. When the young Joan was 13 years old, his father, of liberal ideas, moved the familiar business to Tarragona as a consequence of the First Carlist War, looking for more security. When he was 20 years old, Mañé i Flaquer went to Barcelona, where initiated a prolific career in the world of the journalism, that carried him to collaborate in different newspapers.

In 1847 he entered the Diario de Barcelona, where worked as a theatrical critic, turning into the man of confidence of the owner, Antoni Brusi i Ferrer, the one who appointed him director in July of 1865, a charge that conserved until his death, in 1901. He had the poet Joan Maragall working as a secretary during years. He also was a university professor and director of the Barcelona Institute. His more important works are: "La revolución de 1868 juzgada por sus autores" (1876), "La paz y los fueros" (1876) and "El oasis: viaje al país de los fueros (Provincias Vascongadas y Navarra)" (1876-1880).

He returned several times to Torredembarra, as attested by his chronicles of Saint Rosalia Festival, which he wrote in 1852 and 1853. His portrait hangs in the Gallery of Illustrate Catalans of the City council of Barcelona, as the one of Joan Güell, who was born in the neighboring house.

LLEGENDA | LEYENDA | LEGEND

A Joan Mañé i Flaquer
Joan Mañé i Flaquer
Joan Mañé i Flaquer
Desconegut | Arxiu Municipal de Torredembarra

B "Retrat de Joan Mañé i Flaquer"
"Retrato de Joan Mañé i Flaquer"
"Portrait of Joan Mañé i Flaquer"
Ramon Casas | Museu Nacional d'art de Catalunya

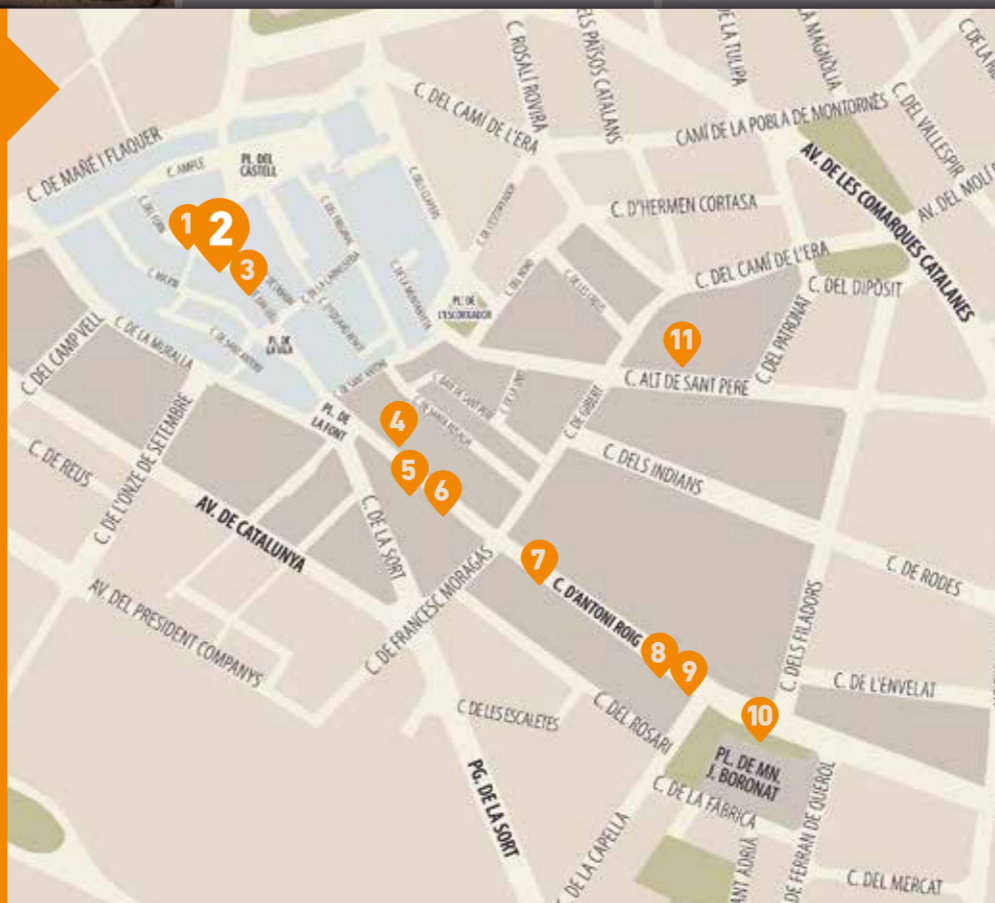
C Portades de llibres de Mañé i Flaquer
Portadas de libros de Mañé i Flaquer
Covers of some books written by Mañé i Flaquer
Desconegut | Imatges d'internet

INDIANS

■ Nucli antic medieval
Núcleo antiguo medieval
Medieval Old Town

■ Eixample s. XVIII
Ensanche s. XVIII
18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
- INDIANS
- BAIX A MAR I CLARA
- PASSEIG - ELS MUNTS

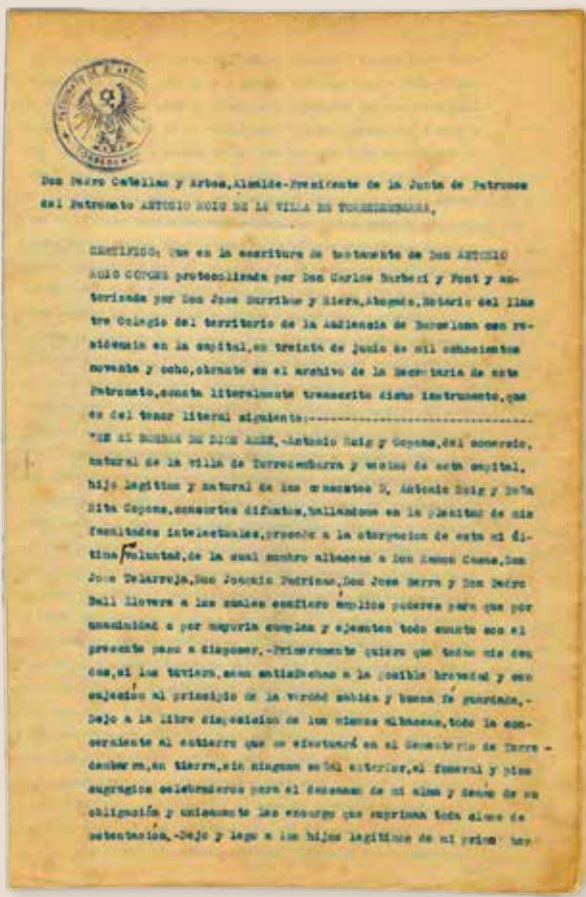
4

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Casal natal d'Antoni Roig

Casal natal de Antoni Roig

Natal House of Antoni Roig

Pàgina del testament d'Antoni Roig
 Página del testamento de Antoni Roig
 A page from Antoni Roig's will

| CAT

En el número 19 del carrer que anys després portaria el seu nom i que llavors era conegut com a carrer Nou, va néixer el 22 de juny de 1817 Antoni Roig i Copons, en el si d'una família de mariners i pagesos. Si alceu la vista, veureu una placa commemorativa que l'Ajuntament de Torredembarra va posar per la Festa Major de 1892.

Va ser el vuitè fill d'Antoni Roig i Rita Copons i només ell va arribar a l'edat adulta. El pare era mariner i comerciant i Antoni Roig ja tenia familiars comerciant a Puerto Rico i Cuba. De la seva joventut i la seva estada a Amèrica en sabem poc, però la seva fortuna sembla procedir d'activitats bancàries i inversions. Roig va estar a Cuba (Matanzas i Guarabacoa) i també als Estats Units. Va deixar escrit el seu testament el juliol de 1878 i va morir el 6 de novembre de 1885 al seu domicili particular del número 17 del carrer Reial de Barcelona, on s'havia establert en tornar d'Amèrica a la dècada dels seixanta.

Antoni Roig va deixar un extens i detallat testament, en el qual, a més d'altres accions filantròpiques, donava més de 500.000 pessetes per a la creació d'un Patronat a Torredembarra dedicat a la instrucció pública i el dot de les joves pobres que es casaven. Roig va nomenar Ramon Casas Gatell, amb el qual l'unia una estreta amistat, com un dels marmessors del seu testament i encarregat de garantir el compliment de les seves voluntats.

| ESP

En el número 19 de la calle que años más tarde llevaría su nombre, y que en aquel entonces era conocida como «Carrer Nou» (calle nueva), nació el 22 de junio de 1817 Antoni Roig i Copons, en el seno de una familia de marineros y agricultores. Si levantan la vista, verán una placa conmemorativa que el Ayuntamiento de Torredembarra puso durante la Fiesta Mayor de 1892.

Fue el octavo hijo de Antoni Roig y Rita Copons, y el único en llegar a la edad adulta. Su padre era mariner y comerciante; Antoni Roig ya tenía familiares comerciando en Puerto Rico y Cuba. Sabemos poco de su juventud y su estancia en América, aunque parece ser que su fortuna procedió de actividades financieras e inversiones. Roig estuvo en Cuba (Matanzas y Guarabacoa) y también en Estados Unidos. Dejó escrito su testamento en julio de 1878 y murió el 6 de noviembre de 1885 en su domicilio particular, sito en el número 17 de la Calle Real de Barcelona, donde se había establecido al regresar de América, en la década de los sesenta.

Antoni Roig dejó un extenso y detallado testamento, en el que, además de otras acciones filantrópicas, dejaba más de 500.000 pesetas para la creación de un Patronato en Torredembarra dedicado a la instrucción pública y a la dote de las jóvenes pobres que se casaban. Roig nombró a Ramón Casas Gatell, con quien le unía una estrecha amistad, albacea de su testamento y encargado de garantizar el cumplimiento de sus voluntades.

| ENG

When Antoni Roig i Copons was born on 22 June 1817, this street was known as «Carrer Nou» (New St.). He was born in the bosom of a family of sailors and farmers. Since they lived at number 19, this street was dedicated to him years later. If you raise your sights, you will see a memorial plaque that Torredembarra's City council placed during 1892 Patron Festival.

He was the eighth son of Antoni Roig and Rita Copons, and the only one who came to adulthood. His father was sailor and trader; Antoni Roig already had relatives in Puerto Rico and Cuba engaged in trade. We know little about his youth and his stay in America, although it seems to be that his fortune proceeded of financial activities and investments. Roig was in Cuba (Matanzas and Guarabacoa) and also in the United States. He made will on July 1878 and died on 6 November 1885 in his home address (in Carrer Reial, 17, Barcelona), where he had established when returning of America, in the decade of the 60s.

Antoni Roig left an extensive and detailed will, in which, in addition to other philanthropic actions, he left more than 500.000 pesetas for the creation of a Board of Trustees in Torredembarra devoted to the public instruction and to the dowry of the poor youngsters who get married. Roig appointed to Ramon Casas Gatell, with whom he was bound by a close friendship, executor of his will and attendant to guarantee the observation of his last wills.

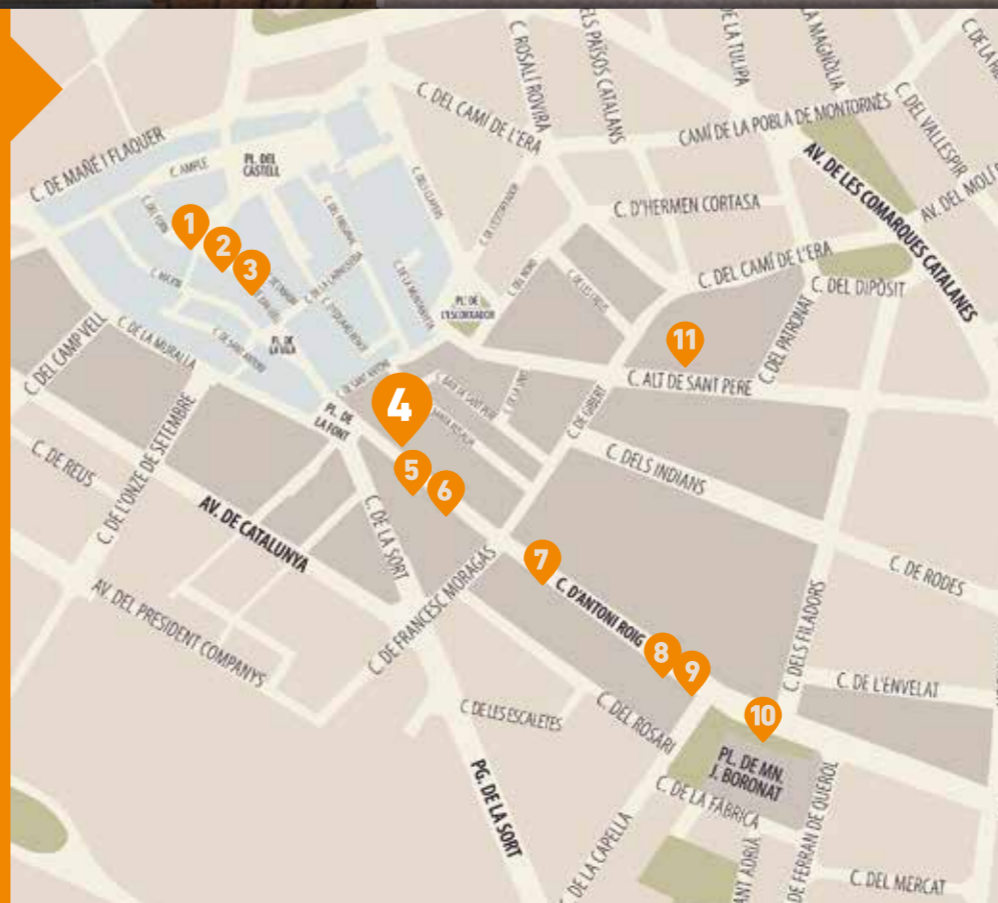
LLEGENDA | LEYENDA | LEGEND

- A** 1870: Antoni Roig
Antoni Roig
Antoni Roig
Art Marsal | R. Elieas
- B** 2013: Patronat Antoni Roig
Patronato Antoni Roig
Antoni Roig Board of Trustees Headquarters
Anna F. | Ajuntament de Torredembarra
- C** 2013: Sala noble del Patronat
Sala noble del Patronat
Board of Trustees Headquarters' Noble Hall
Ferran Aguilar | Regidoria de Turisme
- D** 2005: Dot matrimonial femení
Dote matrimonial femenino
Female dowry
Eloi Figuerola | Esgràfic

INDIANS

- Nucli antic medieval
Núcleo antiguo medieval
Medieval Old Town
- Eixample s. XVIII
Ensanche s. XVIII
18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
 - INDIANS
 - BAIX A MAR I CLARA
 - PASSEIG - ELS MUNTS
- AJUNTAMENT DE TORREDEMBARRA

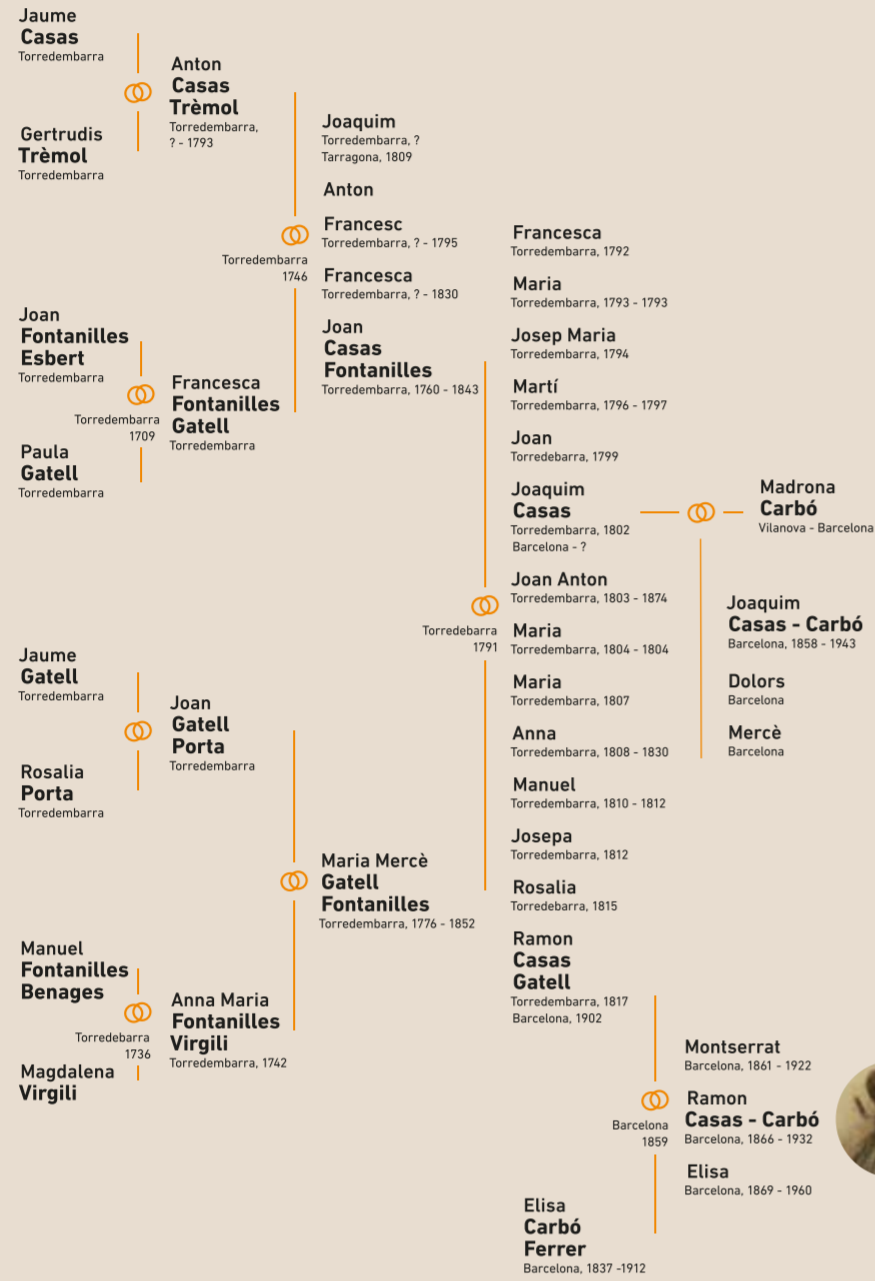
5

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Casa pairal dels Casas

Casa solariega de los Casas

Ancestral House of Casas family

Arbre Genealògic dels Casas. Font: Josep Bargalló, Les set vides de Pere Romeu. Indians, modernistes i sportsmen (A Contra Vent, Barcelona, 2016).

CAT

La casa pairal dels Casas es va construir al segle XVIII, quan Torredembarra s'expandí fora de les seves muralles. Actualment ocupa el número 16 del carrer d'Antoni Roig. En el portal encara hi trobem ben visible una data: 1784. La casa la va fer construir Joan Casas Fontanilles, abans de tornar d'Amèrica, on van anar els seus fills, Joaquim i Ramon Casas Gatell, ja nascuts en aquesta casa. En retornar els germans Casas enriquits de Cuba a mitjan segle XIX hi van fer obres de millora a l'interior –a les sales i el jardí–, però la façana va quedar igual, mantenint la sobrietat originària. Els germans Casas ja residien llavors a Barcelona i a la casa pairal torrenca hi vivien germanes i nebots.

A la casa pairal dels Casas hi trobem una planta baixa amb dos cups, entresòl, primer pis i golfes, amb un pati posterior. L'habitatge té una superfície de 171 metres quadrats i el pati, 198. L'entrada és espaiosa, el sostre alt i hi ha un balcó interior a l'entresòl per controlar l'entrada. També hi podem apreciar arcades tant als baixos com al primer pis.

En aquesta casa hi va passar els estius de la seva infantesa i joventut el pintor Ramon Casas Carbó (1866-1932), fill de Ramon Casas Gatell, que va travar una sòlida i duradora amistat amb el polifacètic Pere Romeu (1862-1908), propietari de la mítica taverna barcelonina Els Quatre Gats, epicentre del modernisme català. L'avi de Romeu, l'enriquit indià Josep Borràs, vivia a la casa del costat, l'actual número 14. El fill de Joaquim Casas Gatell, Joaquim Casas Carbó (1858-1943), va heretar la casa del carrer d'Antoni Roig i el 1935 la va vendre a Josep Montseny Martí.

ESP

La casa solariega de los Casas se construyó en el siglo XVIII, cuando Torredembarra se expandió fuera de sus murallas. Actualmente ocupa el número 16 de la calle de Antoni Roig. En el portal aún encontramos muy visible una fecha: 1784. La casa fue mandada construir por Joan Casas Fontanilles, antes de regresar de América, donde fueron sus hijos, Joaquim y Ramon Casas Gatell, ya nacidos en esta casa. Al regresar de Cuba los hermanos Casas, con fortuna hecha, a mediados del siglo XIX, se hicieron obras de mejora en el interior –salas y jardín–, pero la fachada quedó igual, manteniendo la sobriedad original. Los hermanos Casas, en aquel momento, ya residían en Barcelona, y en la casa familiar de Torredembarra vivían hermanos y sobrinos.

En la casa solar de los Casas, encontramos una planta baja con dos lagares, entresuelo, primera planta y buhardilla, con un patio posterior. El edificio tiene una superficie de 171 metros cuadrados, y el patio, 198. La entrada es espaciosa, de techo alto, y con un balcón interior en el entresuelo para controlar el acceso. También podemos apreciar arcos tanto en los bajos como en la primera planta.

En esta casa pasó los veranos durante su infancia y juventud el pintor Ramón Casas Carbó (1866-1932), hijo de Ramón Casas Gatell, quien entabló una sólida y duradera amistad con el polifacético Pere Romeu (1862-1908), propietario de la mítica taberna barcelonesa Els Quatre Gats, epicentro del modernismo catalán. El abuelo de Romeu, el indiano enriquecido Josep Borràs, vivía en la casa vecina, el actual número 14. El hijo de Joaquim Casas Gatell, Joaquim Casas Carbó (1858-1943), heredó la casa de la calle de Antoni Roig, y en 1935 la vendió a Josep Montseny Martí.

ENG

The ancestral house of Casas family was built in the 18th century when Torredembarra expanded out of its walls. At present, it occupies the number 16 in Antoni Roig St. We can still find very visible a date: 1784, above the portal. The house was ordered to be built by Joan Casas Fontanilles, before returning from America, where were his children, Joaquim and Ramon Casas Gatell, already born in this house. When they came back about the mid-19th century with the fortune they had made in Cuba, the Casas brothers made improvement works inside the house –rooms and garden–, but the façade remained the same, keeping the original sobriety. The Casas brothers, at that moment, already lived in Barcelona; in the Torredembarra familiar house lived brothers and nephews.

In the ancestral house of Casas family, we find a low plant with two wineries, intermediate level, first plant, and attic, with a backyard. The building has a surface of 171 square meters, and the playground, 198. The entrance is spacious, with a high ceiling, and with an inner balcony in the intermediate level to control the access. We can also appreciate arches in the ground floor as in the first plant.

The painter Ramon Casas Carbó (1866-1932), son of Ramon Casas Gatell, spent some summers during his infancy and youth in this house; he was involved in a solid and durable friendship with the multifaceted Pere Romeu (1862-1908), owner of the mythical Barcelona tavern Els Quatre Gats, epicentre of the Catalan modernism. The grandfather of Romeu, the wealthy Indiano Josep Borràs, lived in the neighboring house, the current number 14. The son of Joaquim Casas Gatell, Joaquim Casas Carbó (1858-1943), inherited the house in Antoni Roig St., and in 1935 sold it to Josep Montseny Martí.

LLEGENDA | LEYENDA | LEGEND

A 2017: Pati entrada
Patio entrada
Courtyard
Anna F. | Arxíu Municipal de Torredembarra

B 2017: Pati posterior
Patio posterior
Courtyard
Anna F. | Arxíu Municipal de Torredembarra

C 2017: Pati posterior
Patio posterior
Courtyard
Anna F. | Arxíu Municipal de Torredembarra

D 1900: Cartell "4 Gats"
Cartel "4 gats"
"4 gats" poster
Ramon Casas | Museu Nacional d'Art de Catalunya

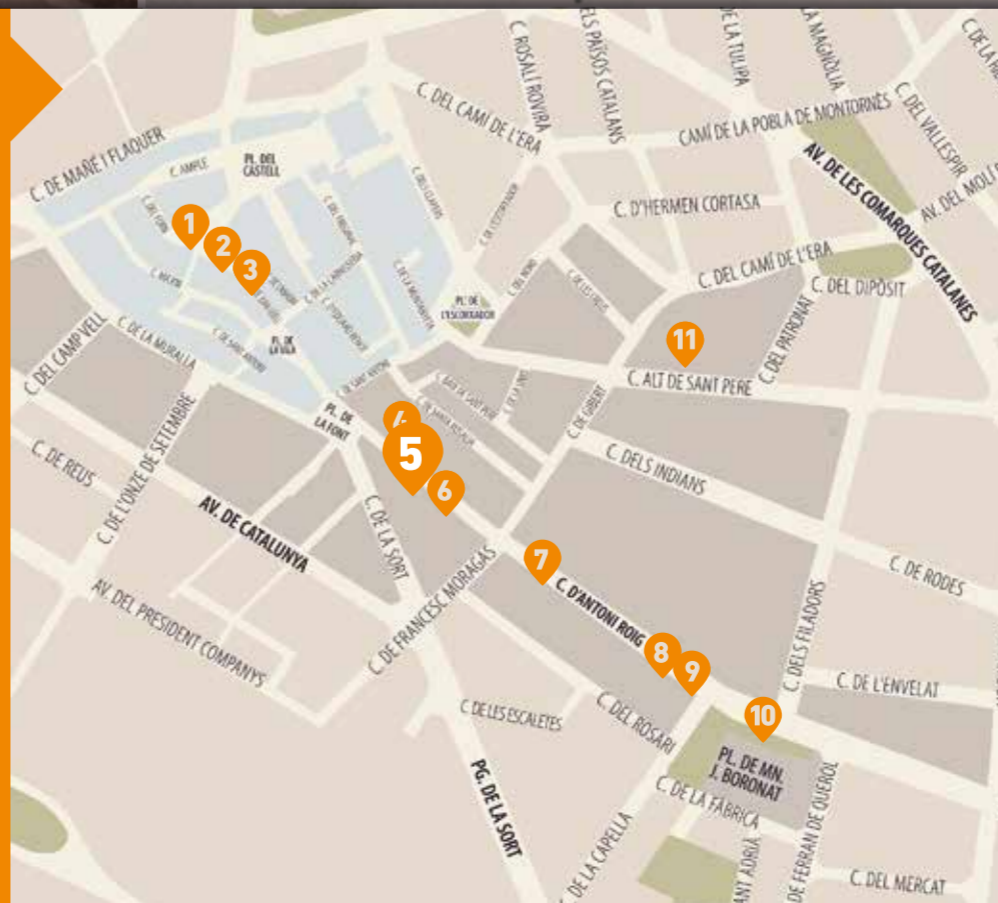
E 1897: "Ramon Casas i Pere Romeu en un tàndem"
"Ramón Casas y Pere Romeu en tándem"
"Ramon Casas and Pere Romeu riding a tandem bicycle"
Ramon Casas | Museu Nacional d'Art de Catalunya

F 1897: Dibuix de Torredembarra de Ramon Casas a l'edat de 15 anys
Dibujo de Torredembarra por Ramón Casas a los 15 años
Torredembarra drawing by Ramon Casas at age 15
Ramon Casas | Mont Sant Benet

INDIANS

- Nucli antic medieval
Núcleo antiguo medieval
Medieval Old Town
- Eixample s. XVIII
Ensanche s. XVIII
18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
- INDIANS
- BAIX A MAR I CLARA
- PASSEIG - ELS MUNTS

8

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Cal Siesa i Cal Ventura Marxant Cal Siesa y Cal Ventura Marxant Cal Siesa and Cal Ventura Marxant

Detalls de les rajoles i el sostre de Cal Ventura Marxant
Detalles de las baldosas y el techo de Cal Ventura Marxant
Floor tiles and ceiling details from Cal Ventura Marxant

| CAT

CAL SIESA

Cal Siesa, situada en el número 86, agafa aquesta denominació de qui la va comprar a finals del segle XIX, Joaquim Rovira Olivé, registrador de la propietat que havia exercit en diferents localitats abans que a Torredembarra. Una d'aquestes localitats era Cieza (Múrcia) i Cal Siesa és l'adaptació que els seus convilatans van fer de l'anterior destí laboral del propietari. És una casa que segueix els canons dels edificis indians de finals del segle XVIII i inicis de XIX, amb planta baixa, dos pisos i golfes. A més, darrere de la casa hi havia un hort, que ara és un jardí.

CAL VENTURA MARXANT

Cal Ventura Marxant, ubicada en el número 88, té una estructura diferent, amb un entresòl on residia el servei i que disposava d'un accés diferent del de la planta principal. D'aquesta casa és molt destacable l'enrajolat de l'entrada i el de la gran sala principal, que té més de quatre metres d'alçada. En algun moment les antigues golfes van ser transformades en habitatge.

La casa va ser adquirida a Francisco Solà als anys quaranta per Bonaventura Farré, conegut popularment com a Ventura Marxant, membre d'una família de comerciants de Torredembarra, els Farré, que tenien el renom de Cal Marxant.

| ESP

CAL SIESA

Situada en el número 86, el nombre de Cal Siesa procede de quien la adquirió a finales del siglo XIX, Joaquim Rovira Olivé, registrador de la propiedad que había ejercido en diferentes localidades antes de llegar a Torredembarra. Una de estas localidades era Cieza (Murcia), y Cal Siesa es la adaptación que sus conciudadanos hicieron del anterior destino laboral del propietario. Es una casa que sigue los cánones de los edificios indianos de finales del siglo XVIII e inicios del XIX, con planta baja, dos pisos y buhardilla. Además, detrás de la casa, había un huerto, convertido ahora en jardín.

CAL VENTURA MARXANT

Situada en el número 88, Cal Ventura Marxant tiene una estructura diferente, con un entresuelo destinado a residencia del servicio; esta planta disponía de un acceso diferente al de la planta principal. De la casa, destaca el embaldosado de la entrada y el de la gran sala principal, de más de cuatro metros de altura. En algún momento, la antigua buhardilla se transformó en vivienda.

La casa fue adquirida a Francisco Solà en los años cuarenta por Bonaventura Farré, popularmente conocido como Ventura Marxant, miembro de una familia de comerciantes de Torredembarra, los Farré, que tenían el sobrenombre de Cal Marxant (en catalán, "marxant" significa marchante, comercial).

| ENG

CAL SIESA

Located at number 86, the name of Cal Siesa proceeds from the man who purchased it at the end of the 19th century, Joaquim Rovira Olivé, a Property Registrar who had worked in different places before arriving at Torredembarra. One of these places was Cieza (Murcia), and Cal Siesa is the adaptation that his fellow citizens gave to the previous labor destination of the owner. It is a house that follows the canons of the Indianos buildings at the end of the 18th century and beginnings of 19th, with a ground floor, two plants, and attic. Besides, behind the house, there was an orchard, now converted into a garden.

CAL VENTURA MARXANT

Located at number 88, Cal Ventura Marxant has a different structure, with an intermediate level destined to the residence of the service; this plant had a different access to that of the main plant. In the building, it stands out the tiled of the entrance and the one of the big main room, of more than four meters of height. At some point, the ancient attic was adapted as a private residence.

Bonaventura Farré bought the house to Francisco Solà in the 60s. Bonaventura Farré, commonly known as Ventura Marxant, was a member of a family of traders from Torredembarra, the Farré family, who had the nickname of Cal Marxant (in Catalan, «marxant» means merchant, commercial).

LLEGGENDA | LEYENDA | LEGEND

A Nens al carrer Antoni Roig
Niños en la calle Antoni Roig
Children in Antoni Roig St.
Desconegut | Col·lecció D. Morlà

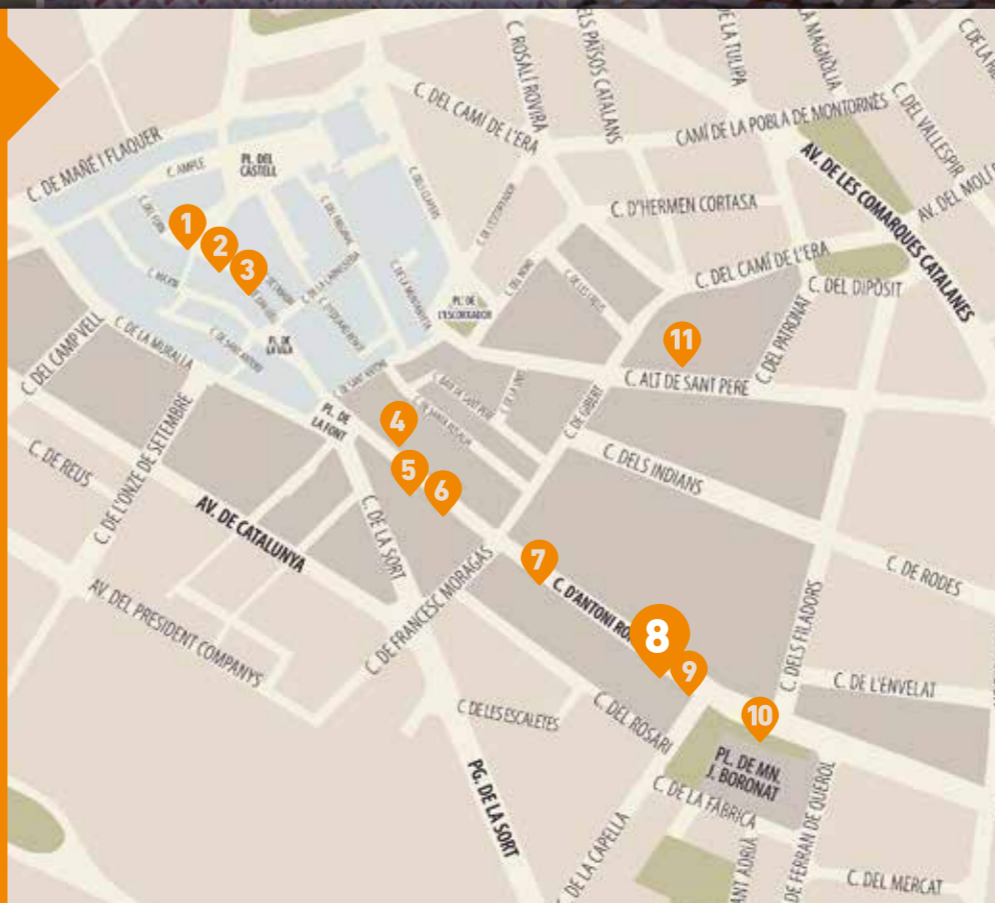
B Entrada de Cal Ventura Marxant
Entrada de Cal Ventura Marxant
Cal Ventura Marxant Entrance
Anna F. | Arxiu Municipal de Torredembarra

C Gran sala principal de Cal Ventura Marxant
Gran sala principal de Cal Ventura Marxant
Cal Ventura Marxant great main hall
Anna F. | Arxiu Municipal de Torredembarra

INDIANS

- Nucli antic medieval
Núcleo antiguo medieval
Medieval Old Town
- Eixample s. XVIII
Ensanche s. XVIII
18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
- INDIANS
- BAIXA MAR I CLARA
- PASSEIG - ELS MUNTS

9

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Ruta dels Indians de Torredembarra Ruta de los Indianos de Torredembarra Torredembarra's Indianos route

Principals destinacions dels indians Torrencs

Principales destinaciones de los indianos de Torredembarra
Torredembarra Indianos main destinations

| CAT

Com en altres viles costaneres de Catalunya, a Torredembarra hi trobarem una rica herència del passat indià. Van ser molts els torrencs que van anar a buscar un futur millor a l'altra banda de l'Atlàntic. Aquests indians hi anaven com a mariners i sobrecàrrecs per a la travessa o per establir-s'hi com a comerciants o treballadors.

La majoria tenien una ocupació ja establerta i acordada abans de sortir cap a les Índies mentre que els aventurers eren una minoria. La meitat tenien Cuba, sobretot l'Havana, com a destí. La segona destinació era Puerto Rico (a San Juan hi va arribar a haver una important colònia torrenca). Després ja venien Veneçuela, Mèxic, Santo Domingo i Nova Orleans.

Al carrer Nou, actualment d'Antoni Roig, s'hi van instal·lar durant els segles XVIII-XIX els indians i comerciants amb Amèrica que podien construir cases de nova planta, ja que la pressió demogràfica havia omplert tots els buits dins de la muralla medieval. D'aquesta manera, es va convertir en el carrer més important de la vila, tant pel nombre d'habitants com per la importància social i econòmica dels seus veïns. En el carrer d'Antoni Roig hi podreu trobar algunes de les cases construïdes per indians que han arribat als nostres dies sense gaires canvis. Darrere de les cases hi havia horts. Actualment se'n conserven alguns convertits en jardins, en el tram situat entre els carrers de Gibert i de Filadors.

Les principals cases d'indians que podreu trobar al carrer d'Antoni Roig són: la Casa Pairal dels Casas, Ca l'Huguet, la casa natal d'Antoni Roig, Cal Gallart, Cal Panxo, Cal Tarragoní, Cal Siesa i Cal Ventura Marxant.

| ESP

Como en otras localidades costeras de Catalunya, en Torredembarra encontramos una rica herencia del pasado indiano. Mucha gente de Torredembarra marchó al otro lado del Atlántico en busca de un futuro mejor. Estos indianos iban como marineros y sobrecargos para la travesía o para establecerse como comerciantes o trabajadores.

La mayoría tenían una ocupación ya establecida y acordada antes de salir hacia las Indias, mientras que los aventureros eran una minoría. La mitad tenían como destino Cuba, sobre todo La Habana. La segunda destinación era Puerto Rico (en San Juan llegó a haber una importante colonia de gente procedente de Torredembarra). Seguían Venezuela, México, Santo Domingo y Nueva Orleans.

En el Carrer Nou, actualmente de Antoni Roig, se instalaron durante los siglos XVIII-XIX los indianos y comerciantes con América que podían permitirse la construcción de casas de nueva planta, ya que la presión demográfica había llenado todos los solares disponibles dentro de la muralla medieval. Así, se convirtió en la calle más importante de la población, tanto por el número de habitantes como por la importancia social y económica de sus vecinos. En la calle de Antoni Roig, podréis encontrar algunas de las casas construidas por indianos que han llegado hasta nuestros días sin sufrir demasiados cambios. En la parte posterior de las casas, había huertos. Actualmente se conservan algunos, convertidos en jardines, en el tramo situado entre las calles de Gibert y de Filadors.

Las principales casas de indianos que encontramos en la calle de Antoni Roig son: la casa solariega de los Casas, Ca l'Huguet, la casa natal de Antoni Roig, Cal Gallart, Cal Panxo, Cal Tarragoní, Cal Siesa y Cal Ventura Marxant.

| ENG

«Indiano»: someone who comes back after having made his fortune in America. As in other coastal villages of Catalonia, in Torredembarra we can find a rich inheritance of the Indiano past. There were many people from Torredembarra who crossed the Atlantic Ocean in search of a better future. These Indianos went as sailors and supercargos for the journey or to settle there as traders or workers.

The majority had an already established and agreed employment before leaving for the Indies, whereas the adventurers were a minority. Half made Cuba their destination, especially La Habana. The second destination was Puerto Rico (in San Juan there was an important colony of people from Torredembarra). Other destinations were Venezuela, Mexico, Santo Domingo and New Orleans.

The Indianos and traders with America who could afford the construction of new brand houses moved to «Carrer Nou», now Antoni Roig St., during the 18th-19th centuries, since the demographic pressure had filled all the available lots inside the medieval wall. Thus, it became the most important street of the population, so much by the number of inhabitants as by the social and economic importance of its neighbors. In Antoni Roig St., we can find some of the houses built by Indianos which have come to our days without suffering too many changes. In the backside of the houses, there were kitchen gardens. At present some of them survive, turned into gardens, in the section of street between the Gibert and Filadors.

The main Indiano houses related that we can find in Antoni Roig St. are: the ancestral house of Casas family, Ca l'Huguet, the natal house of Antoni Roig, Cal Gallart, Cal Panxo, Cal Tarragoní, Cal Siesa and Cal Ventura Marxant («cal», in Catalan, means «house of»).

LLEGGENDA | LEYENDA | LEGEND

A Coberta d'un vaixell al port de Barcelona
Cubierto de un barco en el puerto de Barcelona
Deck of a boat at Barcelona harbour
Jaume Ferrer Massanet | Arxiu Municipal de Palafrugell

B Carrer Nou, actual Antoni Roig
Calle Nueva, actual Antoni Roig
«Nou» St., now Antoni Roig St.
Fototipia Thomas | Esteve Morros Farré

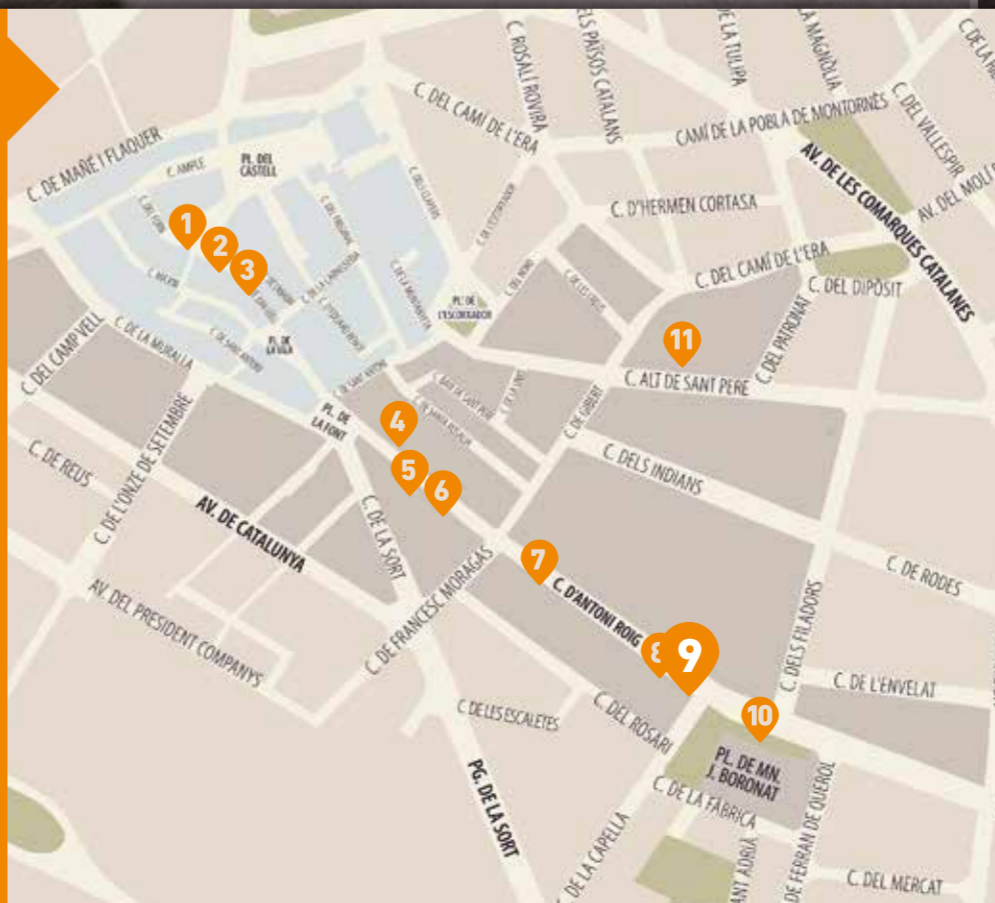
C Pati de Cal Tarragoní
Patio de Cal tarragoní
Cal Tarragoní garden
Anna F. | Arxiu Municipal de Torredembarra.

INDIANS

■ Nucli antic medieval
Núcleo antiguo medieval
Medieval Old Town

■ Eixample s. XVIII
Ensanche s. XVIII
18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

● NUCLI ANTIC
● INDIANS
● BAIXA MAR I CLARA
● PASSEIG - ELS MUNTS

AJUNTAMENT DE TORREDEMBARRA

i

10

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Residència Pere Badia

Residencia Pere Badia

Pere Badia Residence

PERE MAURI I JAUME BADIA, FIGURES CLAU EN LA CONSTRUCCIÓ DE L'HOSPITAL PERE BADIA

Cal destacar dues figures importants per a la construcció de l'Hospital Pere Badia, claus per a superar les moltes complicacions econòmiques d'aquest procés. Una és Pere Mauri, comerciant benestant que vivia a Barcelona, que va morir el 1820 i va donar el seu llegat a l'hospital. L'altre és Jaume Badia, germà d'en Pere, que va morir el 1819 i, des de Cuba, va deixar 9.000 lliures per tirar endavant les obres. L'any 1842 l'Ajuntament de Torredembarra va haver d'entrar com a patró de la Fundació per salvar l'hospital amb un paper destacat de dos personatges: l'alcalde Josep Borrell i el secretari Ciuró, artífex de la reforma administrativa.

PERE MAURI Y JAUME BADIA, FIGURAS CLAVES EN LA CONSTRUCCIÓN DEL HOSPITAL PERE BADIA

Cabe destacar dos figuras importantes para la construcción del Hospital Pere Badia, claves para superar las múltiples complicaciones económicas de este proceso. Una es Pere Mauri, acomodado comerciante que vivía en Barcelona, murió en 1820 y legó en favor del hospital. La otra figura es Jaume Badia, hermano de Pere, que murió en 1819 y, desde Cuba, legó 9.000 libras para iniciar las obras. En 1842 el Ayuntamiento de Torredembarra tuvo que entrar como patrono de la Fundación para salvar al hospital, con el papel destacado de dos personajes: el alcalde Josep Borrell y el secretario Ciuró, artífice de la reforma administrativa.

PERE MAURI AND JAUME BADIA, KEY FIGURES IN THE CONSTRUCTION OF PERE BADIA HOSPITAL

Two important figures stand out in the construction of Pere Badia Hospital. They played a key role to overcome the economic complications of this process. One is Pere Mauri, a well-off trader who lived in Barcelona and, when dying, in 1820, left his legacy to the Hospital. Another one is Jaume Badia, brother of pere, who died in 1819, and, from Cuba, left 9,000 pounds to initiate the construction. In 1842, Torredembarra's City Council had to enter the Foundation as a patron to save the Hospital. Two more people had an important role: mayor Josep Borrell and the secretary Ciuró, author of the administrative reform.

| CAT

Construït a inicis del segle XIX, és un dels edificis més emblemàtics de Torredembarra i, del seu origen com a hospital dels pobres, ha passat a ser la seu de diferents serveis, mentre que unes noves instal·lacions en un edifici annex s'han destinat a una residència per a la gent gran. L'edifici, funcional i de planta quadrada, va ser construït com a Hospital de Caritat amb el llegat de l'indià de Torredembarra Pere Badia. El claustre és un monument protegit com a bé cultural d'interès local i és d'estil colonial. Destaca el seu jardí.

L'edifici de la Fundació Pere Badia té els seus orígens en el llegat de Pere Badia, un indià enriquit a les colònies, que va deixar, en testament, els seus béns a la vila de Torredembarra per a la creació d'un Hospital de pobres. Pere Badia Escofet va néixer a Torredembarra l'11 de maig de 1747 i va dedicar-se al comerç, sobretot de tabac, amb constants viatges a Nova Orleans, on es va instal·lar. Va tornar a Torredembarra el 1792, on va comprar un magatzem i va seguir dedicat al comerç. Va morir el 1801.

L'Hospital Pere Badia es va inaugurar parcialment el 1824. Trenta anys després, l'Hospital va ser molt útil durant la terrible epidèmia de còlera que va patir Torredembarra. Una altra data important és el 1877, quan arriben les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, primer amb funcions assistencials i més tard hi van afegir les d'ensenyament. Fins el 1975 va actuar com a escola i fins el 2000, com a llar d'infants.

| ESP

Construido a finales del siglo XIX, se trata de uno de los edificios más emblemáticos de Torredembarra. En su origen fue un hospital para pobres, y ahora es la sede de diferentes servicios, mientras que unas nuevas instalaciones en un edificio anexo se han destinado a residencia para personas mayores. El edificio, funcional y de planta cuadrada, fue construido como Hospital de Caridad con el legado de Pere Badia, indiano de Torredembarra. El claustro es un monumento protegido como bien cultural de interés local y es de estilo colonial. Destaca su jardín.

El edificio de la Fundación Pere Badia tiene sus orígenes en el legado de Pere Badia, un indiano que se enriqueció en las colonias, y dejó en testamento sus bienes al municipio de Torredembarra para la creación de un Hospital de Pobres. Pere Badia Escofet nació en Torredembarra el 11 de mayo de 1747 y se dedicó al comercio, sobre todo de tabaco, con constantes viajes a Nueva Orleans, donde se instaló. Regresó a Torredembarra en 1792, donde compró un almacén y se siguió dedicando al comercio. Murió en 1801.

El Hospital Pere Badia fue parcialmente inaugurado en 1824. Treinta años más tarde, fue de gran utilidad durante la terrible epidemia de cólera que padeció Torredembarra. Otra fecha importante es 1877, cuando llegan las Hijas de la Caridad de San Vicente de Paúl, primero con funciones asistenciales a las que, más adelante, añadieron las de enseñanza. Hasta 1975 actuó como escuela, y hasta el año 2000 fue jardín de infancia.

| ENG

Built towards the end of the 19th century, it is one of the most emblematic buildings of Torredembarra. In its origin was a hospital for the poor, and now is the headquarters of different services, whereas some new installations in an annex building have been allocated to residence for older people. The building, functional, with square plant, was built as Charity Hospital thanks to the legacy of Pere Badia, an «indiano» from Torredembarra. The cloister, in a colonial style, is a protected monument as Local Property of Cultural interest. It stands out its garden.

The building of the Pere Badia Foundation has its origins in the legacy of Pere Badia, an indiano who grew prosperous in the colonies, and left in will his goods to the municipality of Torredembarra for the creation of a Hospital for the Poor. Pere Badia Escofet was born in Torredembarra on 11 May 1747 and devoted to the trade especially of tobacco, with constant trips to New Orleans, where installed. He came back to Torredembarra in 1792, where bought a warehouse and followed devoting to the trade. He died in 1801.

The Pere Badia Hospital was partially inaugurated in 1824. Thirty years later, was particularly useful during the terrible cholera epidemic that suffered Torredembarra. Another important date is 1877, when the Daughters of Charity of Saint Vincent of Paul arrived, first with assistance activity to which, later, added the ones of education. Until 1975 it was a school, and until the year 2000 was a nursery school.

LLEGENDA | LEYENDA | LEGEND

A C/ Pere Badia
C/ Pere Badia
Pere Badia St.
Josep Farré Morán | Maria Farré Morán

B Pati interior
Patio interior
Inner cloister
Anna F. | Arxiu Municipal de Torredembarra

C Exterior de la capella des del pati
Exterior of the capilla des del patio
Chapel view from the courtyard
M. Remei Hurtado Mercadé | Col. M. Remei Hurtado Mercadé

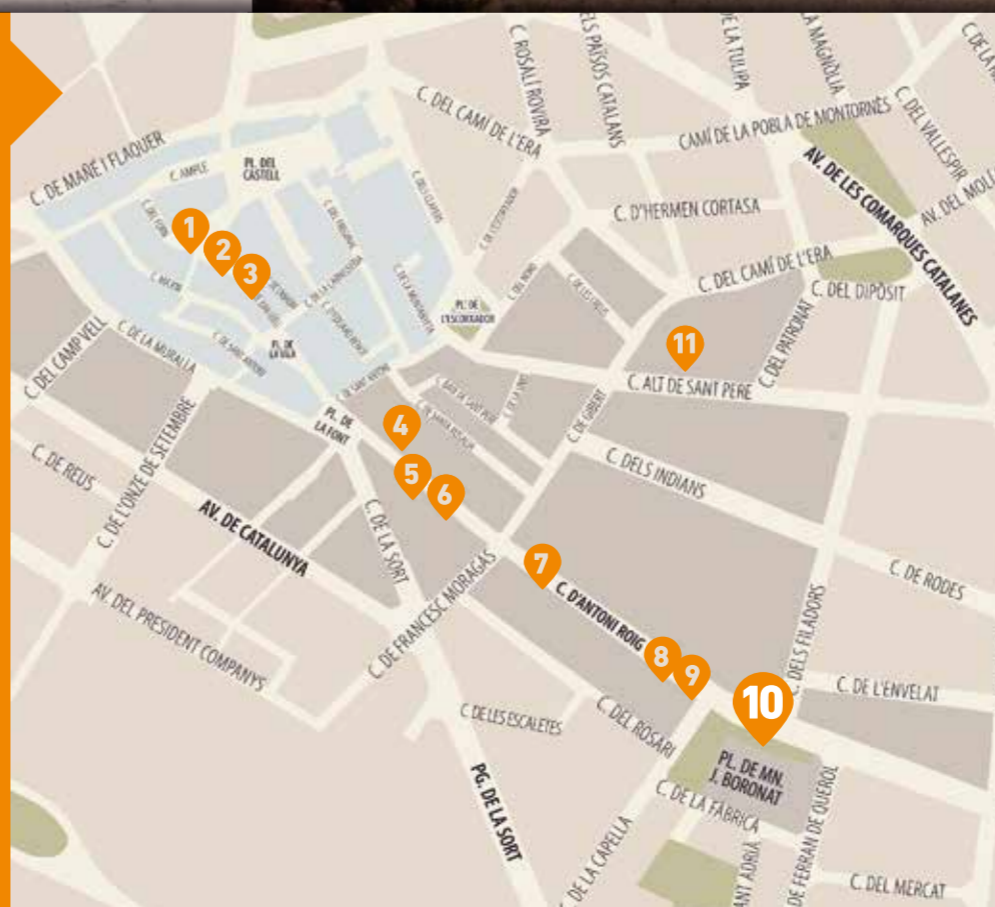
D C/ Pere Badia
C/ Pere Badia
Pere Badia St.
Fototopia Thomas | Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya

INDIANS

■ Nucli antic medieval
Núcleo antiguo medieval
Medieval Old Town

■ Eixample s. XVIII
Ensanche s. XVIII
18th century suburb

1. Ruta Indians - Informació general
2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
3. Casa natal de Joan Güell
4. Casal natal d'Antoni Roig
5. Casa pairal dels Casas
6. Ca l'Huguet
7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
8. Cal Siesa i Cal Marxant
9. Ruta Indians - Informació general
10. Residència Pere Badia
11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
- INDIANS
- BAIX A MAR I CLARA
- PASSEIG - ELS MUNTS

11

INDIANS | INDIANOS | INDIANOS

Patronat Antoni Roig Patronato Antoni Roig Antoni Roig Board of Trustees

Antoni Roig i Copons
1817-1885

Pesettes
500.000

Sou
mestres

Material
escolar

Dot femení
matrimonial

1899
1891
Construcció
Patronat

Distribució de la donació
Distribución de la donación
Distribution of the supplies

| CAT

Ens trobem davant d'un edifici noble d'estil modernista que va ser construït a finals del segle XIX gràcies al llegat de l'indià torrenc Antoni Roig i Copons (1817-1885), que va tornar enriquit de la seva estada a Amèrica. En el seu testament, Roig va donar 500.000 pesettes per a la creació d'un Patronat que portaria el seu nom i que tenia una doble missió: donar educació als nens i nenes torrencs i proveir un fons per dotar les donzelles pobres de la vila quan es casessin, tradició que avui en dia encara es conserva. A banda, deixava un llegat pel sou dels mestres i el material escolar.

En diferents punts de l'edifici es poden localitzar evidents símbols de la maçoneria. Antoni Roig va estar lligat als grups liberals cubans. Destaca la Sala Noble del pis superior, que s'obre al públic una vegada a l'any per al lliurament dels dotes a les noies nascudes a Torredembarra i que han contret matrimoni en el darrer any.

El 1891 es va iniciar la construcció de l'edifici, que es va dur a terme per blocs. El 2 de juny de 1899 es va inaugurar el col·legi com una escola pública, gratuïta, laica i mixta, amb moltes novetats pedagògiques per a l'època, com ara biblioteca o gimnàs. El curs 1995-1996 va deixar de ser escola de primària. Des de llavors, és la seu de la regidoria d'Ensenyament i de diversos serveis educatius del municipi, com l'Escola de Música i l'Escola d'Adults. Uns usos que continuen respectant la voluntat d'Antoni Roig de "desenvolupar la instrucció pública del poble".

| ESP

Nos encontramos ante un edificio noble de estilo modernista, construido a finales del siglo XIX gracias al legado del indiano originario de Torredembarra Antoni Roig Copons (1817-1885), que regresó de su estancia en América enriquecido. En su testamento, Roig legó 500.000 pesetas para la creación de un Patronato que llevara su nombre y que tuviera una doble misión: dar educación a los niños y a las niñas de Torredembarra y proveer un fondo para dotar a las doncellas pobres del pueblo que se casaran, tradición que aún hoy en día se conserva. Además, dejaba un legado para sueldo de los maestros y material escolar.

En diferentes puntos del edificio podemos localizar evidentes símbolos de la masonería. Antoni Roig estuvo vinculado a los grupos liberales cubanos. Destaca la sala noble de la planta superior, que se abre una vez al año al público para la entrega de las dotes a las jóvenes nacidas en Torredembarra que han contraído matrimonio durante el último año.

En 1891 se inició la construcción del edificio, que se llevó a cabo por bloques. El 2 de junio de 1899 se inauguró el colegio como escuela pública, gratuita, laica y mixta, con muchas novedades pedagógicas para la época, como una biblioteca o un gimnasio. El curso 1995-1996 dejó de ser escuela de primaria. Desde entonces, se convirtió en sede de la concejalía de Enseñanza y de diferentes servicios educativos del municipio, como por ejemplo la Escuela de Música y la Escuela de Adultos. Unos usos que siguen respetando la voluntad de Antoni Roig de «desarrollar la instrucción pública del pueblo».

| ENG

We are in front of a noble building of modernist style, built to the end of the 19th century thanks to the legacy of the Indiano from Torredembarra Antoni Roig Copons (1817-1885), who came back wealthier from his stay in America. In his will, Roig bequeathed 500.000 pesetas for the creation of a Board of Trustees that carried his name and had a double mission: provide education to the children from Torredembarra and set up a dowry fund to endow to the poorer young ladies of the village who got married, a tradition still preserved nowadays. Besides, he left a legacy for the teachers' wages and school material.

In different points of the building, we can locate evident symbols of the masonry. Antoni Roig was linked to the Cuban liberal groups. It is remarkable the noble room of the upper floor, that opens once a year to the public for the delivery of the dowries to the young ladies born in Torredembarra who have got married during the last year.

In 1891, it began the construction of the building, executed by segments. On 2 June 1899, the school was inaugurated as public, free, secular and mixed school, with many pedagogical novelties for the period, such as a library or a gymnasium. The 1995-1996 term it ceased to be primary school. Since then, it became the headquarters of the municipal department of Education and different educational services, for example, the School of Music and the School of Adults. These purposes still respect the will of Antoni Roig to «develop the public instruction of the village».

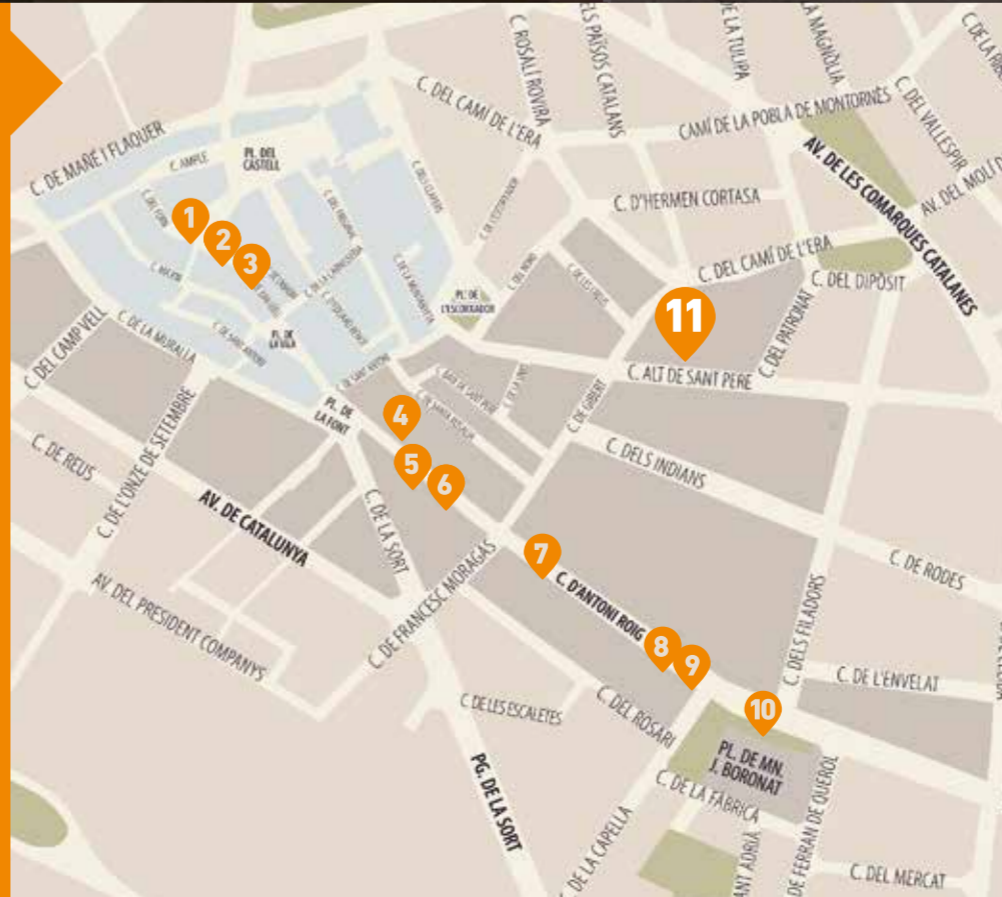

LLEGGENDA | LEYENDA | LEGEND

- A** 1920: Escola A. Roig / Escuela A. Roig / A. Roig School / Desconegut | D. Morlà
- B** 2005: Actual dot matrimonial femení / Actual dote matrimonial femenino / Current female dowry / Eloi Figuerola | Esgràfig
- C** 2013: Sostre de la sala noble del Patronat / Techo de la sala noble del Patronato / Ceiling of the Board of Trustees' Noble Hall / Ferran Aguilar | Regidoria de Turisme
- D** 2018: Símbols maçònics / Símbolos masónicos / Masonic symbols / Eloi Figuerola | Esgràfig
- E** 1920: Escola A. Roig / Escuela A. Roig / A. Roig School / Fototipia Thomas | J. Griñó

INDIANS

- Nucli antic medieval / Núcleo antiguo medieval / Medieval Old Town
 - Eixample s. XVIII / Ensanche s. XVIII / 18th century suburb
1. Ruta Indians - Informació general
 2. Casa natal de Joan Mañé i Flaquer
 3. Casa natal de Joan Güell
 4. Casal natal d'Antoni Roig
 5. Casa pairal dels Casas
 6. Ca l'Huguet
 7. Cal Gallart, Cal Panxo i Cal Tarragoní
 8. Cal Siesa i Cal Marxant
 9. Ruta Indians - Informació general
 10. Residència Pere Badia
 11. Patronat Antoni Roig

RUTES | RUTAS | ROUTES TORREDEMBARRA

- NUCLI ANTIC
 - INDIANS
 - BAIX A MAR I CLARA
 - PASSEIG - ELS MUNTÉS
- AJUNTAMENT DE TORREDEMBARRA